

Skatteetaten

Lønnsarbeid i heimen

- enklare og billegare

Innhold

Eit ordna skatte- og arbeidsforhold	3
Vilkår for å kunne bruke ordninga	5
Oppgjermåten - forenkla oppgjersblankett	7
Fødselsnummeret er "arbeidsgivarnummer"	10
Kort om nokre andre arbeidsgivarplikter	12
Opptil 2 000 kroner i året er skattefritt	14
Kort om arbeid i heimen sett frå arbeidstakarsida	16
Døme	18

Eit ordna skatte- og arbeidsforhold

Særskilte skattereglar gjer det enklare og billegare å engasjere privatpersonar for arbeid i heimen eller på fritidseigedomen. I denne brosjyren kan du lese nærmare om denne forenkla ordninga.

På visse vilkår slepp du å betale arbeidsgivaravgift. Det er også innført ein forenkla blankett som gjeld både skattetrekk og lønns- og trekkoppgåve.

Lønna er på vanleg måte skattepliktig for mottakaren. Sjå likevel omtalen seinare i brosjyren om at lønn til og med 2 000 kroner i året til ein person er skattefri.

Reglane for fritak for arbeidsgivaravgift gjeld når samla lønn ikkje overstig 50 000 kroner på eitt år frå ein husstand.

Du kan engasjere privatpersonar mellom anna til hagearbeid, arbeid på huset eller hytta, til reinhald og til anna husarbeid. Dei forenkla reglane gjeld ikkje når du engasjerer eit firma eller ein næringsdrivande.

Fordelar med ordna forhold

Det gir større tryggleik når arbeidsforholdet blir gjennomført på ein lovleg måte og arbeidet skjer under ordna forhold. Arbeid i private heimar kjem på denne måten på linje med anna arbeid. For dei som utfører arbeidet er det ofte ein fordel å ha eiga registrert inntekt. Det kan få verknad for utbetalingar frå folketrygda, mellom anna av sjukepengar. Arbeidstakaren vil òg kunne opparbeide pensjonspoeng.

Oppbygginga av brosjyren

I denne brosjyren har vi først og fremst omtala reglane sett frå arbeidsgivaren si side. Deretter har vi nokre forhold som er av spesiell interesse for lønnstakaren. Til slutt har vi laga nokre døme på praktiske verknader av reglane.

Fleire opplysningar

Fleire opplysningar finn du på skatteetaten.no. Likningskontoret, skatteoppkreivjarkontoret (også kalla kemnaren) og NAV (Arbeids – og velferdsetaten) i kommunen kan også gje fleire opplysningar.

Vilkår for å kunne bruke ordninga

Det er fleire vilkår som må vere oppfylte for at du skal kunne bruke den forenkla ordninga.

Ikkje over 50 000 kroner i lønn og feriepengar

Lønnsutbetalingane må til saman ikkje overstige 50 000 kroner per år, eventuelt medrekna verdien av fri kost og losji. Grensa går på summen av lønnsutbetalingar. Denne grensa gjeld fritaket for arbeidsgivaravgift. Den forenkla oppgjersordninga kan ein bruke ut over denne grensa. Da må du fylle ut betalingskortet for arbeidsgivaravgift og rekne avgift av heile beløpet. Dette får du hos skatteoppkrevjaren. Om du i løpet av eitt år har lønna ein eller fleire personar til ulike gjeremål, må du altså ta omsyn til om utbetalingane samla kjem over 50 000 kroner, medrekna feriepengar som er utbetalte same året.

Ikkje arbeidsgivaravgift for barnepass

Eit viktig unntak gjeld for barnepass. Betaling for barnepass er friteke for arbeidsgivaravgift utan omsyn til storleiken på lønnsutbetalingane, og skal ikkje reknast med i forhold til grensa på 50 000 kroner.

Arbeid på eller i tilknytning til heimen eller hytta

Oppdraget må gjelde privat arbeid på eller i tilknytning til bustad, fritidseigedom eller i heimen. Ordninga omfattar ikkje arbeid på byggeplassen før innflytting, sjølv om bygget seinare skal bli heimen din. Påkosting etter innflytting blir godteke som arbeid på heimen. Det same gjeld bygging av garasje. Døme på kva ordninga omfattar er reinhald, hagestell, snømåking og arbeid på bygning, hage, kjøretøy og lausøyre. Arbeidet skal i utgangspunktet skje ved heimen. Når det er mest praktisk å utføre arbeidet heime hos den private oppdragstakeren, kan gjenstanden likevel takast heim dit.

Grensa på 50 000 kroner gjeld heile husstanden. Talet på medlemmer i husstanden er ikkje avgjerande. Du kan såleis ikkje rekne 50 000 kroner på deg og i tillegg 50 000 kroner på ektefellen eller sambuaren. I generasjonsbustader gjeld grensa for kvar av husstandane dersom dei har eige hushald. For same år kan berre ein person i husstanden stå som arbeidsgivar når det gjeld arbeid i heimen.

Arbeidsgivaren som privatperson

Den som engasjerer arbeidstakaren, må gjere dette som privatperson og ikkje som næringsdrivande. Sjølv om du driv verksemd til dagleg, kan du nytte den forenkla ordninga når tilsettinga gjeld arbeid i heimen. Da blir dette rekna som eit privat forhold utan tilknytning til næringsverksemda. Lønnsutgiftene gir ikkje rett til inntektsfrådrag i næringsverksemd. I så fall er ein utanfor ordninga.

Oppdragstakaren kan ikkje drive næring i same bransje

Den du engasjerer, må kunne ta oppdraget som arbeidstakar. Det vil seie at vedkomande ikkje kan drive næring eller eit firma innan det fagfeltet som oppdraget gjeld. Ordninga gjeld heller ikkje dersom du engasjerer eit firma med fleire arbeidrarar. Det er ditt ansvar å kontrollere om oppdragstakaren er eit registrert firma eller sjølvstendig næringsdrivande. Fylkes-skattekontoret kan opplyse om vedkomande er registrert i meirverdiavgiftsmanntalet.

Avtalen må vere inngått mellom private

Oppdraget må vere avtalt mellom private. Det kan ikkje gjerast avtale via arbeidsgivaren til den som skal utføre arbeidet. Dersom eit firma lagar eit arrangement slik at deira tilsette tek firmaet sine oppdrag som private oppdrag i heimen, vil dette bli sett på som ei illojal omgåing av skattereglane. Likningsstyresmaktene kan setje slike arrangement til sides. Til dømes kan ikkje eit entreprenørfirma la sine tilsette ta ein del av entreprisen privat for å spare arbeidsgivaravgift og meirverdiavgift.

Ikkje når det er gitt tilleggsytingar

Verdien av eventuell fri kost og losji skal bli rekna saman med lønna. Er det gitt kontante utgiftsgodtgjeringar utanom lønna eller andre naturalytingar enn kost og losji, kan den forenkla ordninga ikkje brukast. Da må du følgje oppgjersordninga for vanlege arbeidsgivarar. Men grensa på 50 000 kroner for arbeidsgivaravgifta gjeld likevel.

Oppgjørmåten - forenkla oppgjersblankett

Den forenkla oppgjersblanketten

Den forenkla ordninga gjer det lett å oppfylle pliktene ein arbeidsgivar har overfor skattestyresmaktene. Oppgjersblanketten finn du på skatteetaten.no, der du fyller han ut og sender han inn. Dersom du ønskjer å bruke papirblanketten, finn du denne hos skatteoppkrevjaren.

Døme på oppgjersblankett for ei lønnsutbetaling

Lise Holm har målar stova til Peder Ås, og har fått 5 000 kroner i lønn. Peder Ås fyller ut og sender inn den forenkla oppgjersblanketten med det same han betaler ut lønna. Han fører opp namn, adresse og fødselsnummer for seg sjølv og Lise Holm i rubrikkane for dette. Han gir også opp kva tid arbeidet og utbetalinga har skjedd og fører opp målararbeid under "type arbeid". Bruttolønna er ført opp ved kode 140 som viser at det er eit oppdrag i heimen. Dette sikrer at beløpet blir handsama etter dei skattereglane som gjeld i dette tilfellet og at ein altså slepp arbeidsgivaravgifta. Forskottstrekket er berekna til 1 500 kroner. Oppgjersblanketten blir sendt elektronisk til skatteoppkrevjaren i Peder Ås sin heimkommune Skattvik. Til seinare bruk tek Peder Ås vare på sitt eksemplar, medan Lise Holm får eit eige eksemplar. Om du vel å levere papirblanketten, skal del 1 av denne sendast med post til skatteoppkrevjaren, del 2 skal gjevast til arbeidstakaren som ei lønns- og trekkoppgåve, og del 3 skal du behalde sjølv som arbeidsgjevar.

Trinn 1

Trinn 2

Fødselsnummeret er "arbeidsgivarnummer"

Du bruker ditt eige fødselsnummer. I den forenkla ordninga fungerer fødselsnummeret som "arbeidsgivarnummer" (organisasjonsnummer). Fødselsnummeret skal brukast i kontakten med likningsstyresmaktene og NAV. Dersom du har fått tildelt eit organisasjonsnummer som næringsdrivande arbeidsgivar, må du ikkje bruke dette nummeret i den forenkla ordninga.

Forskottstrekk

Samtidig som du betaler ut lønna, trekkjer du skatten og betalar inn beløpet. Om du leverar på skatteetaten.no, vil du automatisk få kundeidentifikasjonsnummer (KID) og kontonummer. For å betale elektronisk, utan at du har levert på skatteetaten.no, kan du vende deg til skatteoppkrevjaren for å få oppgitt KID og kontonummer. Forskottstrekket går fram av skattekortet til arbeidstakaren. For ein biarbeidsgivar vil skattekortet vere eit prosentkort. Forskottstrekket skal då reknast av lønna med denne prosenten. Skattekortet som skal leverast til ein hovudarbeidsgivar, kan også vere eit tabellkort. Forskottstrekket går i dette høvet fram av den tabellen som det er oppgitt tabellnummer for. Tabellar finn du på skatteetaten.no og i tabellhefte som du kan få på skatteoppkrevjarkontoret. Har ikkje arbeidstakaren lagt fram skattekort, skal du trekkje 50 prosent. I alle tilfelle må du få oppgitt fødselsnummer og skattekommunen til arbeidstakaren.

Det er eit unntak frå plikta til å trekkje skatt (forskottsskatt) når det gjeld små lønnsutbetalingar. Året blir her delt inn i seks oppgjersperiodar, kvar på to kalendermånader (januar - februar, mars - april, mai - juni, juli - august, september - oktober og november - desember). Om lønna til ein person ikkje overstig 1 000 kroner i løpet av same oppgjersperiode, skal du ikkje trekkje skatt. Det same gjeld dersom samla forskottstrekk i oppgjersperioden ikkje går over 200 kroner. Dette gjeld berre forskottstrekket. Sjølv skatteplikta og plikta til å sende inn forenkla oppgjersblankett følgjer andre reglar, sjå seinare i brosjyren. Du skal heller ikkje trekkje forskottsskatt når samla lønnsutbetalingar til ein person i samband med arbeid i heimen ikkje overstig 2 000 kroner i løpet av inntektsåret.

Blanketten er lønns- og trekkoppgåve

Eitt eksemplar av oppgjersblanketten skal arbeidstakaren ha som lønns- og trekkoppgåve. Etter den forenkla ordninga skal du ikkje sende inn samla lønns- og trekkoppgåve i januar slik andre arbeidsgivarar må gjere. Arbeidstakaren må derfor ta vare på desse blankettane til han skal fylle ut sjølvmeldinga.

Ditt eksemplar

Ta vare på ditt eksemplar av oppgjersblanketten som dokumentasjon. Ved å fylle ut oppgjersblanketten og ta vare på din del i tre år, oppfyller du krava skattestyresmaktene set til lønnsrekneskap for slike arbeidsgivarar.

For same år kan berre ein person i husstanden vere privat arbeidsgivar. Denne personen må velje ei av oppgjersordningane for alle arbeidstakarar når det gjeld arbeid i heimen dette året. Sjølv om vilkåra for forenkla oppgjær er oppfylte, er den forenkla ordninga frivillig. Dersom ein privat arbeidsgivar vil nytte andre oppgjersordningar, kan han kontakte skatteoppkrevjarkontoret. I den vanlege ordninga gjeld også fleire særskilde forenklingsreglar for private. Kva ordning du vel har ikkje noko å seie for fritaket for arbeidsgivaravgift.

Om betalingene går over grensa på 50 000 kroner

Går betalinga for dei samla utbetalingane for ein husstand over grensa på 50 000 kroner i året til private arbeidsoppdrag i heimen, utanom barnepass, må du rekne arbeidsgivaravgift på vanleg måte og av heile beløpet. Du må da etterrekne arbeidsgivaravgift av alle lønnsutbetalingar som er gjorde etter den forenkla ordninga. I forhold til grensa på 50 000 kroner skal både lønn, feriepengar, sjukepengar og verdien av fri kost og losji reknast med. Du må halde fram med å bruke den forenkla oppgjersblanketten for seinare lønnsutbetalingar same året, sjølv om du i tillegg må rekne og betale arbeidsgiveravgift.

Kontakt skatteoppkrevjaren straks det er klart at grensa på 50 000 kroner vil bli passert.

Tenesteforhold eller oppdrag?

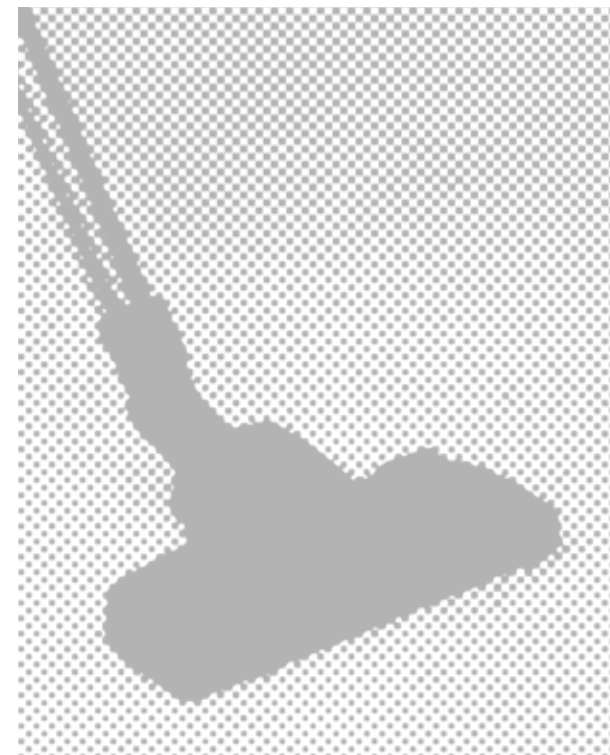
Det går eit viktig skilje mellom lønn som er utbetalt for enkeltstående oppdrag og lønn for arbeid som er utført i eit tenesteforhold. Er arbeidet av fast og varig karakter, typisk reinhaldshjelp i huset som kjem på faste dagar, vil det vere eit tenesteforhold. Når det gjeld tilfeldige og enkeltstående oppdrag, vil det ikkje ligge føre eit tenesteforhold. Plikta til å betale feriepengar og sjukepengar følgjer grensa mellom tenesteforhold og oppdrag, men har ikkje noko å seie for skatt og arbeidsgivaravgift. Sjå meir om dette i brosjyren "Lønns-taker eller næringsdrivende?"

Feriepengar

Lønn for enkeltstående oppdrag gir ikkje grunnlag for feriepengar. Er arbeidet gjort i eit tenesteforhold, har arbeidstakaren krav på feriepengar. Feriepengane utgjer 10,2 prosent av lønna i oppteningsåret. Oppteningsåret er året før ferieåret. Feriepengane skal utbetalast til arbeidstakaren før ferien. I dette tilfellet skal det ikkje trekkjast skatt av feriepengane, men den forenkla oppgjerblanketten må likevel leverast inn. Blir arbeidsforholdet avslutta i oppteningsåret, skal feriepengane utbetalast straks. Da må du trekkje skatt etter skattekortet. Om feriepengane vert utbetala for seg i ferieåret, må dei òg takast med på ein slik blankett.

Sjukepengar

Lønn som er utbetalt for enkeltstående oppdrag, medfører ikkje plikt til å betale sjukepengar. Når arbeidet er utført i eit tenesteforhold, skal du betale sjukepengar til arbeidstakaren dei første 16 kalenderdagane av ein sjukeperiode. Dette gjeld likevel ikkje dersom arbeidstakaren ikkje hadde arbeid før dette arbeidsforholdet og blir sjuk før det er gått fire veker i den nye jobben. NAV kan gi nærmare informasjon om reglane for sjukepengar. Frå den 17. dagen vil arbeidstakaren få sjukepengar frå NAV.

Fri kost og losji

Om arbeidstakaren i tillegg til lønna har fri kost og losji, skal verdien av dette takast med i lønna på oppgjerblanketten når du reknar ut skattetrekket.

Skattedirektoratet fastset kvart år i desember satsane for verdien av fri kost og losji for det komande året. Desse blir da offentleggjorde i avisene og er å finne heile året på skatteetaten.no, under Tabellar og satsar.

Opptil 2 000 kroner i året er skattefritt

Betalar du ut lønn på 2 000 kroner eller mindre på eitt år til ein person, er dette skattefritt for den som utfører arbeidet. Du kan velje om du vil melde frå om lønnsutbetalinga til skattestyresmaktene. Så lenge lønna er på 2 000 kroner eller mindre på eitt år til ein person, vil ikkje skattestyresmaktene rekne skatt av dette. Skattefritaket gjeld for alle typar arbeid når det ikkje er utført som ledd i næringsverksemd.

Når betalinga gjeld oppdrag som kjem inn under dei forenkla reglane og du er innafor grensa på 50 000 kroner, skal du heller ikkje betale arbeidsgivaravgift. Desse reglane gjer at du kan få utført mindre oppdrag i heimen utan å trekkje skatt og utan å betale arbeidsgivaravgift.

Grensa på 2 000 kroner gjeld for utbetalningar til ein lønnstakar for eitt heilt år. Utbetalningar under denne grensa skal reknast med i grensa på 50 000 kroner.

Fleire små utbetalningar til same person kan lett utgjere meir enn 2 000 kroner til saman. Da blir den samla betalinga skattepliktig for lønnstakaren og skal innrapporterast som lønn. Du er pliktig til å levere oppgjørsblanketten til arbeidstakaren for kvar utbetaling, men du vel sjølv om du vil levere den til skatteoppkrevjaren når beløpet er under 2 000 kroner. Skatteoppkrevjaren sitt eksemplar må du alltid ta vare på. Om lønna til same arbeidstakar i løpet av året overstig grensa på 2 000 kroner, skal alle utfylte oppgjørsblankettar sendast til skatteoppkrevjaren.

Generelt er skattefritaket på opptil 2 000 kroner ei sjølvstendig ordning i høve til fritaket for arbeidsgivaravgift opptil 50 000 kroner. Når det gjeld arbeid som ikkje fell inn under den forenkla ordninga, eller når samla lønn utgjere meir enn 50 000 kroner, skal ein derfor også rekne arbeidsgivaravgift av utbetalningar på 2 000 kroner eller mindre.

I denne brosjyren har vi først og fremst sett på privat arbeid i heimen frå arbeidsgiversida. Vi skal her kort omtale nokre forhold som er viktige for den som skal utføre arbeidet eller oppdraget.

Ordna forhold kan gi auka tryggleik og økonomiske fordelar

For den som utfører lønna arbeid i eller i tilknytning til arbeidsgivar sin heim, vil eit ordna og lovleg arbeidsforhold gi fordelar. For det første gir det større tryggleik. Registrert inntekt kan gi økonomiske fordelar, mellom anna ved oppseiing. Det kan også innebere trygderettar som sjukepengar og pensjonspeng.

Det er elles viktig at ein er med og betalar den skatten ein er pliktig til og dermed betaler sin del av fellesgoda i samfunnet.

Rettar i eit tenesteforhold

Merk at det går eit viktig skilje mellom enkeltstående oppdrag og arbeid som er utført i eit tenesteforhold. I det siste tilfelle kan du ha krav på feriepengar frå arbeidsgivaren, og sjukepengar om du blir sjuk. NAV kan gi nærmare informasjon om reglane for sjukepengar.

Ikkje drive næring innan same fagfelt

Vilkåra for at du kan ta mot lønn etter den forenkla ordninga for arbeid i heimen er omtala tidlegare i brosjyren. Utbetalingar inntil 2 000 kroner samla frå ein arbeidsgivar same inntektsår, skal ikkje førast i sjølvmeldinga. Merk at du ikkje kan vere sjølvstendig næringsdrivande innan same fagfelt som oppdraget gjeld. Du kan heller ikkje drive eit firma innan dette fagfeltet.

Vidare kan du ikkje ta på deg privat arbeid via avtalar som er inngått med den ordinære arbeidsgivaren din. Dersom firmaet du arbeider i lagar eit arrangement slik at dei tilsette tek firmaet sine oppdrag som private oppdrag i heimen, vil dette bli sett på som ei illojal omgåing av skattereglane. Likningsstyresmaktene kan setje slike arrangement til sides. Til dømes kan ikkje eit entreprenørfirma la sine tilsette ta ein del av entreprisen privat for å spare arbeidsgivaravgift og meirverdiavgift.

Mange 2 000 kroners oppdrag kan bli skattepliktig næringsverksemd

Grensa på 2 000 kroner som skattefri lønn, gjeld ikkje dersom du tek mot betalinga som ledd i næring. Dersom du tek mot betaling for oppdrag i så stort omfang at det blir næringsverksemd, skal du registrere deg som næringsdrivande, og alle inntektene skal førast i rekneskapen for næringsdrifta. Utfører ein mange handverksoppdrag eller reinhaldsoppdrag, kan dette bli vurdert som næringsverksemd. Kontakt likningskontoret dersom du er i tvil.

Ta vare på dei forenkla lønnsblankettane

I eit ordinært arbeidsforhold vil du få lønsslipp for kvar lønning og ei lønns- og trekkoppgåve i januar året etter inntektsåret. Etter den forenkla ordninga skal arbeidsgivaren gi deg eitt eksemplar av den forenkla oppgjersblanketten kvar gong du får lønn. Du vil derimot ikkje få ei samla lønns- og trekkoppgåve i januar året etter inntektsåret. Lønn som er innberetta på forenkla oppgjersblankett blir teken med i sjølvmeldinga di. Manglar beløpet i sjølvmeldinga eller det er feil, må du føre opp rett beløp. Derfor må du ta vare på dei forenkla lønnsblankettane slik at du veit kva du har fått utbetalt i løpet av året.

Grensa er 50 000 kroner for husstanden

I løpet av eit år pussar Kari og Ole Larsen opp stove og bad i huset sitt. Dei betalar ein kjenning til saman 40 000 kroner for å gjere arbeidet. Same sommar klipper naboen sin son graset for dei. Han får 2 000 for jobben. På hausten får Ole vondt i ryggen. Han orker ikkje lenger vaske golvet. Dei tilset Line Ruud til å gjere det. I løpet av hausten får ho 6 000 kroner for vaskinga. Da Ole er frisk att i november, sluttar ho og får utbetalt 612 kroner i feriepengar. Til saman betalar Kari og Ole ut 48 612 kroner i lønn og feriepengar det året. Dei er innafors grensa på 50 000 kroner. Dei brukar fortløpande den forenkla oppgjersblanketten og slepp å betala arbeidsgivaravgift.

Barnepass kjem i tillegg

Kari og Ola betaler også for barnepass. Dei har barn under 12 år og har betalt Knut Vang 2 000 kroner måneden dei første seks månadane i året for ei fast ordning med barnepass. Medrekna feriepengar utgjør betalinga til Knut Vang 13 224 kroner, men fordi dette gjeld barnepass, er betalingane fritekne for arbeidsgivaravgift sjølv om dei samla utbetalingane for husstanden går over grensa på 50 000 kroner.

Næringsdrivande - på eit anna fagfelt

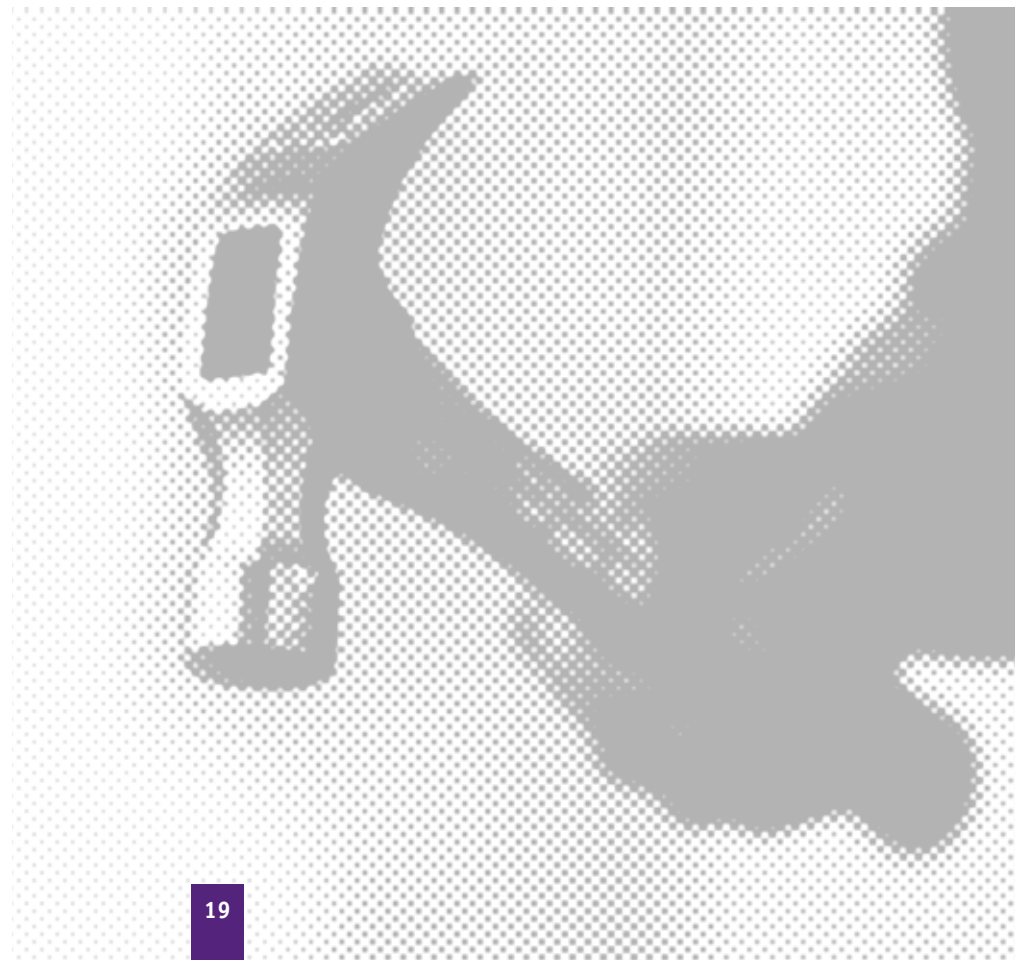
Kari Hansen har eigen lastebil og er næringsdrivande. Ho hjelper grannen sin Kjell Nygaard med å byggje garasje. Lønna på 5 000 kroner fyller vilkåra for den forenkla ordninga fordi transportnæringa ikkje er same fagfeltet som byggjebransjen. Kjell Nygaard slepp arbeidsgivaravgift.

Næringsdrivande på same fagfelt

Per Pettersen som er næringsdrivande tømrar, hjelper til med den same garasjen. Betalinga på 5 000 kroner fyller ikkje vilkåra for den forenkla ordninga. Dette er inntekt i verksemda hans. Han må rekne meirverdiavgift av beløpet.

Små utbetalningar - skriv ned beløpet

Per Pettersen får ein gut i nabolaget til å måle eit par vindauge på huset sitt. Lønna er 800 kroner. Utbetalinga er skattefri, trekkfri, oppgåvefri og avgiftsfri. Per Pettersen passar på å halde oversikt over kor mykje han har betalt ut. Dersom summen vert høgare enn 2 000 kroner i løpet av året, sender han inn oppgjersblankett på heile beløpet. Dermed veit han kor mykje guten har att før han når grensa på 2 000 kroner, dersom han vil gje han fleire oppdrag. Han kan også halde kontroll med korleis han sjølv ligg an i høve til grensa på 50 000 kroner.

Skatteetaten

Utgitt av

Skattedirektoratet
Boks 63 Etterstad
0603 Oslo
Januar 2007

Opplag

30.000

Design

www.blaadesign.no

Trykk

Jan Erik Lundahl

www.skatteetaten.no

RF - 2021